

P I Ń S K I PRZEGLĄD DIECEZJALNY

— PISMO URZĘDOWE KURII BISKUPIEJ. —

Treść numeru:

Akta Kurii Diecezjalnej. Pisma Pasterza Diecezji. 1) Erekcja nowej parafii w Baranowiczach, str. 1. 2) Wydziałów Kurialnych. 3) Organizacja nauki religii na rok szkolny 1937/38, str. 2.

Akta Państwowe. Ministerstwo W. R. i O. P. 4) Opieka oświatowo-wychowawcza wśród młodocianych, str. 3; 5) W sprawie niekwalifikowanych wychowawczyń przedszkoli, str. 5. 6) Opłaty od zażaleń na działalność urzędników i urzędów, str. 6. 7) Czasopismo „Młody Polak”, str. 6. Ministerstwo Skarbu. 8) Zmiana przepisów o podatku gruntowym, str. 6.

AKTA KURII DIECEZJALNEJ.

Pisma Pasterza Diecezji.

L e c t u r i s

1)

Salutem et benedictionem in Domino.

Ad maiorem Dei gloriam utilitatemque fidelium curae Nostrae Pastoralis commissorum, habito prae oculis numero parochianorum Ecclesiae Exaltationis S. Crucis in opp. Baranowicze, ad dismembrationem paroeciae Baranovicensis et erectionem novae parochiae Baranovicensis in parte orientali opp. Baranowicze et in suburbio Nowe Baranowicze sub titulo B. M. V. REGINAE POLONIAE procedere statuimus.

Idcirco auditis Parocho et Vicario Foraneo Baranovicensi atque Capitulo Nostro Cathedrali, partem orientalem viae Szeptycki, totam partem orientalem opp. Baranowicze inter eandem viam Szeptycki et viam ferream Wilno-Luniniec, cum s. d. Kolonja Urzędnicza, castris Kościuszko, castris Traugutt etc. positam, atque suburbium Nowe Baranowicze, infra supradictam viam ferream positum, cum statione viae ferreae „Baranowicze Poleskie“, cum hominibus et familiis, auctoritate Nostra Ordinaria, ad normam Cann. 1427 et 1428 C. I. C., a praedicta paroecia Exal-

tationis S. Crucis separamus et in paroeciam novam adscribimus et pertinere declaramus. Paroeciae erectae iura omnia et privilegia, quae paroeciis de iure competunt, concedimus, atque ecclesiam paroecialem sub titulo B. M. V. REGINAE POLONIAE ibidem extruere mandamus.

Fines novae paroeciae limitantur: in parte occidentali, a paroecia Exaltationis S. Crucis, dextra, id est orientali parte viae Szeptycki — a s. d. Kolonja Urzędnicza usque ad viam ferream, quae a Brest ad Stołpce ducit; in parte septentrionali — eadem via ferrea; in parte orientali — finibus suburbii Nowe Baranowicze; in parte meridionali — finibus meridionalibus suburbii Nowe Baranowicze, castris Kościuszko, atque finibus meridionalibus partis oppidi, quae „Kolonja Urzędnicza“ dicitur, usque ad viam Szeptycki.

Dotem paroeciae novae constituere decernimus voluntarias fidelium oblationes, a sacris canonibus concessas, necnon iura stolae.

Ipsamque paroeciam ad liberam Nostram collationem et provisionem, servata forma a sacris canonibus praescripta, spectare et pertinere decernimus.

In quorum fidem etc. etc. etc.

Datum in civ. Pińsk, die 21 Januarii a. D. 1937.

Num. 304/37.

† CASIMIRUS

EPISCOPUS PINSKENSIS.

Ks. Bronisław Kielbassa
Canonicus, Cancellarius.

Serdeczne „Bóg zapłać“ wraz z czułym pasterskim błogosławieństwem przesyłam Czcigodnym i Kochanym Konfratrom, którzy indywidualnie czy też zbiorowo nadęstali swe życzenia z okazji moich imienin.

† KAZIMIERZ Bp.

Pińsk, 11 marca 1937 r.

Z Wydziałów Kurialnych.

Z Wydziału Szkolnego.

2) Do Wielebnych IM. Księża Proboszczów.

W związku z odbywającym się obecnie ustalaniem planu organizacji nauczania w szkołach powszechnych na rok 1937/38 raczą Przewielebni Księża Proboszczowie:

1-o, poinformować się niezwłocznie u kierowników szkół, ile dzieci katolickich przewiduje się dla poszczególnych klas w każdej z osobna szkole powszechnej na obszarze parafii;

2-o, obliczyć dla każdej szkoły osobno, ile tam powinno być godzin nauki religii przy normalnych warunkach nauczania. Przy tym obliczeniu należy trzymać się zasady, że jeżeli dla jakiejś klasy przewiduje się przynajmniej 12-ro dzieci katolickich, to już dla tej jednej klasy należy projektować 2 godziny religii tygodniowo. Jeżeli np. w klasie III jest 12-ro dzieci katolickich, a w IV — pięcioro, to należy projektować i dla klasy III dwie godziny religii, i dla klasy IV — 2 godziny. W projektowaniu unikać też trzeba łączenia nawet klas równoległych o tym samym poziomie w grupy, liczące więcej niż 40-ro dzieci.

3-o, zdecydować się z całą roztropnością licząc się ze swymi siłami, odległością i t. p. okolicznościami, w których szkołach i w jakich klasach będą mogli uczyć religii sami IM. Księża Proboszczowie lub Ich XX. Wikariusze.

4-o, po powzięciu powyższej decyzji powiadomić o tym niezwłocznie Inspektorat szkolny.

Pismo do p. Inspektora szkolnego może mieć treść mniej więcej taką: „Do Pana inspektora Szkolnego w..... Zasięgnawszy informacji co do przypuszczalnej liczby dzieci katolickich, które będą uczęszczały do poszczególnych klas N-klasowej Szkoły Powszechnej w....., niniejszym uprzejmie proszę o umieszczenie w planie organizacji nauczania w tejże szkole następujących pozycji: 2 godziny tygodniowo nauki religii w kl. I, 2 godziny — w kl. II, 2 godziny w kl. III i t. d., razem N. godzin nauki religii rzymsko-katolickiej. Jednocześnie powiadamiam, że naukę religii będę prowadził sam (lub X. N. N., Wikariusz parafii N.)”.

Pisma powyższej treści należy wysyłać drogą urzędową, t. j. przez Kierownictwo każdej szkoły osobno.

5-o, zorientować się, czy nie dałoby się osadzić w parafii i zapewnić utrzymanie specjalnemu wykwalifikowanemu katechetce (katechetce). W razie gdyby w parafii były ku temu warunki, należy donieść o tym Kurii Diecezjalnej.

Ks. Jan Zieja

Wizytator Diecezjalny Nauki Religii

Pińsk, 16/IV 1937

L. dz. 1571

Akta Państwowe.

Ministerstwo W. R. i O. P.

Okólnik Nr 6

z dnia 3 stycznia 1937 r. (II OP-8102/36)

3) o opiece oświatowo-wychowawczej wśród młodocianych.

Ministerstwo podaje do wiadomości załączone wytyczne do pracy oświatowo-wychowawczej wśród młodocianych, dla wykorzystania ich w akcji oświaty pozaszkolnej z zastrzeżeniem, że nie uważa ich za wyłączne normy postępowania.

Zadaniem „wytycznych“ nie jest bynajmniej rozbudzanie masowego ruchu organizacyjnego. Dlatego trzeba zachować wielką oględność i przezorność w pracy już rozpoczętej czy planowanej w tym zakresie i oprzeć ją na tych tylko pracownikach oświatowych, którzy z własnych pobudek doszli do należytego zrozumienia wielkiej doniosłości i znaczenia tej pracy, choćby nawet ze stanowiska interesów samej szkoły powszechnej.

Podsekretarz Stanu:

(—) *Jerzy Ferek-Bleszyński.*

Załącznik do okólnika Nr 6
z dnia 3.I.1937 r. (II OP-810/36).

Wytyczne o organizacji opieki oświatowo-wychowawczej wśród młodocianych (absolwentów szkół powszechnych w latach 14-18).

Łącznie z akcją oświaty pozaszkolnej rozpoczęto na terenie niektórych okręgów szkolnych prace oświatowo-wychowawcze wśród młodzieży w wieku 14—18 lat, która ukończyła szkołę powszechną, a do innej szkoły nie uczęszcza.

Poczynania te zmierzają w dwu kierunkach:

- a) organizowania kół byłych wychowanków w oparciu o szkołę powszechną;
- b) tworzenia kół przy organizacjach młodzieży starszej.

Ze stanowiska istotnych potrzeb społeczno-kulturalnych oba kierunki pracy znajdują uzasadnienie, muszą być jednak konsekwentnie realizowane przez instruktorów o. p., którzy obrawszy pierwszy z tych kierunków w jednym roku, nie powinni go zmieniać zaraz w następ-

nym na zespoły organizacji społecznych młodzieży starszej. Wytknięcie wyraźnej linii postępowania aparatu instruktorskiego o. p. jest rzeczą konieczną.

Wytyczne odnoszą się wyłącznie do zespołów młodzieży poszkolnej, organizowanych w oparciu o szkołę powszechną i pozostających pod opieką nauczycieli, najczęściej pod nazwą: Kół B. Wychowanków Szkoły Powszechnej.

I. Podstawy ideowo-wychowawcze pracy wśród młodocianych.

Nowa szkoła w Polsce postawiła przed sobą jako naczelne zadanie: przysposobienie do życia, szczególnie społeczno-obywatelskiego, przy czym podkreśla znaczenie tak ważnych dzisiaj spraw gospodarczych oraz przygotowania do życia praktycznego; nie będzie mogła jednakże wykonać tego zadania w stopniu należyтым, skoro jej oddziaływanie wychowawcze sięga tylko do 14-go roku w życiu człowieka.

Szkoła powszechna może rozwinąć pewne instynkty społeczne w duszy dziecka, wytworzyć dość wyraźne dyspozycje do życia społecznego w gromadzie. By jednak owe „zadatki“ życia społeczno-obywatelskiego można było wykorzystać w kształtowaniu aktywnej postawy obywatela wobec społeczeństwa i państwa, trzeba je wzbogacać w miarę dojrzewania osobowości człowieka i budzących się zainteresowań konkretnymi sprawami najbliższej grupy społecznej, narodu i państwa. W wielkim stopniu rolę powyższą spełniają społeczne organizacje młodzieży pozaszkolnej. Ponieważ organizacje te skutkiem zaniedbań w wychowaniu poszkolnym zmuszone są zazwyczaj rozpoczynać pracę społeczno-wychowawczą od nowa, wysuwa się potrzeba roztoczenia opieki oświatowo-wychowawczej nad młodocianymi.

Najsilniej urabia pod względem społecznym środowisko socjalne. Lecz warunki życia i poglądy na samą istotę wychowania, panujące

w najszerszych grupach społecznych, powodują ogromne zaniedbania lub skrzywienia w wychowaniu społeczno-obywatelskim młodocianych. Dom rodzinny i otoczenie są dalekie często od zrozumienia praw, potrzeb i zainteresowań wieku młodzieńczego; nie zapewniają młodocianym możliwości naturalnego i radosnego rozwoju, zaprzęgając ich zbyt wcześnie do pracy fizycznej. Ponadto młodociani na wsi i w środowiskach robotniczych wychowują się właściwie sami, wrastając w swe otoczenie z coraz większymi skrzywieniami moralnymi.

Coraz bardziej rozpowszechniające się organizacje młodzieży starszej niezawsze mogą objąć swą opieką młodocianych, gdyż zbyt często nie wykazują zrozumienia dla ich odrębnych zainteresowań, nie rozporządzają również odpowiednimi środkami i metodami pracy wśród młodocianych.

Stąd nauczyciel szkoły powszechnej, który najlepiej rozumie niedawnych swych uczniów, mógłby pozostać dalszym ich wychowawcą i troskliwym opiekunem w ciężkim dla nich okresie życia. Niewątpliwie nauczycielowi najłatwiej jest zrozumieć właściwości tego wieku, życzliwą radą i pomocą ułatwić dalszy rozwój młodocianych. Również względy oświatowe za tym samym wyraźnie przemawiają. Zdobyć bowiem wykształcenia, wyniesione ze szkoły, bez doksztalcania lub samokształcenia w wieku poszkolnym, zbyt rychło marnieją.

Powyższe motywy zadecydowały o tym, że wielu nauczycieli z własnej inicjatywy podjęło pracę wśród młodocianych. W pracy tej znajdują oni możliwość wyżycia się jako pracownicy społeczni, niemniej też zabezpieczają w ten sposób trwalszą skuteczność wpływów społeczno-wychowawczych swej pracy zawodowej w szkole.

II. Wytyczne organizacyjne.

Ze względu na dość szerokie rozpowszechnienie kół b. wychowanków w różnych okręgach szkolnych, wydaje się koniecznym przestrzeganie pewnych określonych zasad organizacyjnych, które by chroniły organizatorów od przypadkowości i całej akcji nadawały cechy jednolite. Dotychczasowe doświadczenia nasuwają następujące wytyczne:

1) Powstawanie kół b. wychowanków w oparciu o szkołę może mieć miejsce przede wszystkim tam, gdzie organizacje młodzieży starszej nie przejawiają inicjatywy w tym kie-

runku, ani też nie dają gwarancji, że potrafią stworzyć atmosferę wychowawczą, odpowiadającą właściwościom i potrzebom młodocianych pod względem wychowania moralnego i obywatelskiego.

2) Praca podejmowana przez nauczycieli z pobudek całkowicie dobrowolnych, w rozumieniu jej doniosłości społecznej i wielkiego znaczenia dla samej szkoły, nie może nosić charakteru powszechności.

Można ją organizować tam, gdzie nauczyciel-opiekun odczuwa specjalne zamięślenie do tego rodzaju pracy, a młodzież poszkolna bez sztucznych podniet szuka odnowienia kontaktu ze szkołą. Praca ta nie będzie powszechna i dlatego, że tylko najprężniejsze kulturalnie jednostki z młodocianych będą brały w niej udział.

3) Akcja oświatowo-wychowawcza wśród młodocianych nie może być uważana za formę zastępczą obowiązkowego doksztalcania młodzieży w wieku 14—18 lat, przewidzianego przez ustawę o ustroju szkolnictwa z 1932 r.

3) Koła b. wychowanków nie mogą przybierać znamion odrębnego ruchu społecznego. Wyraża się w nich tylko forma akcji opiekuńczej ze strony szkoły. Stąd nauczyciel jest formalnie opiekunem koła b. wychowanków, działającym z ramienia szkoły — jako instytucji publicznej.

Dlatego też koła b. wychowanków nie szukają prawno-formalnych podstaw istnienia we własnych statutach, lecz są zespołami pracy oświatowo-wychowawczej, korzystającymi z opieki szkoły.

5) Praca wśród młodocianych jest etapem wstępnym do prac oświatowo-wychowawczych, które prowadzi samodzielnie zorganizowana młodzież starsza.

Dlatego wskazanym jest utrzymywać kontakt z najbliższą organizacją społeczną młodzieży.

6) Jakkolwiek przez koło b. wychowanków przysposabia się młodocianych do pracy w organizacjach społecznych, nie można zaczynać akcji od tworzenia odrazu form organizacyjnych, które przy braku głębszej treści staną się tylko pozorem. Można więc zacząć od zbiorowych zajęć świetlicowych, kiedy przeważa wspólna zabawa i rozrywka, następnie przejść do uwzględnienia poważniejszych zainteresowań kulturalnych i oświatowych, aż wystąpi już potrzeba

ściślejszego zorganizowania specjalnych zespołów w ramach zbiorowego życia całego koła b. wychowanków.

W pierwszym okresie możnaby całość pracy objąć nazwą: świetlica młodocianych. Dopiero gdy zauważy się, że wśród młodych świetliczan rodzi się pewna więź społeczna, że poszczególne jednostki objawiają zdolność do samodzielnej inicjatywy, a w całej gromadzie wyodrębniają się zainteresowania specjalne — wtedy można organizować w sposób ściślejszy koło b. wychowanków szkoły powszechnej.

7) Koła b. wychowanków skupiają tylko określoną grupę młodzieży tj. w okresie 14—18 lat i przestrzegają możliwie ściśle owej granicy wieku.

Wyjątki niekiedy mogą być stosowane, zwłaszcza gdy nie istnieją na danym terenie organizacje młodzieżowe.

III. Uwagi o programie pracy.

Praca wśród młodocianych nie może być tylko kopiowaniem wzorów programowych społecznych organizacji młodzieży starszej. Zapewne powtórzą się tutaj podobne formy i metody, lecz samą treść pracy trzeba dostosować do zainteresowań i potrzeb wieku młodocianego, który nie ma w sobie jeszcze śladów większych trosk i kłopotów życia, choć mieści w sobie nieraz wiele konfliktów i zaburzeń psychicznych. Młodzież starsza świadomie bierze już udział w walce o byt, prowadzonej przez rodzinę, zaczyna wchodzić w życie najbliższej grupy społecznej. Jej więc prace mogą i powinny mieć

charakter praktyczny, na realnych warunkach życia oparty. Z młodocianymi natomiast w serdecznej atmosferze przyjaźni, nawet beztrudnej zabawy, będziemy realizowali poważne zadania społeczne głównie oddziaływaniem wychowawczym, rozwijaniem treści życia intelektualnego i wytwarzaniem pożytecznych nawyków. Oczywiście podejmowanie praktycznych prób i doświadczeń, usprawniających do przyszłego życia tak zawodowego jak i obywatelskiego — posiada pierwszorzędne znaczenie, zwłaszcza, że młodociani najczęściej nie mogą korzystać z systematycznej nauki swego zawodu.

Program prac oświatowo-wychowawczych wśród młodocianych musi być dostosowany do potrzeb środowiska w oparciu o doświadczenia, zebrane w terenie. Programy szczegółowe, specjalnie w zakresie zajęć praktycznych, inne muszą być dla wsi, inne dla miasteczek i miast.

Ponieważ omawiane zagadnienie jest nowe i znajdzie niewątpliwie wiele różnych rozwiązań organizacyjnych i programowych, instruktorzy o. p. nie mniej także inni pracownicy pedagogiczni administracji szkolnej gromadzić będą opisy oryginalnych prób i doświadczeń pracowników oświatowych, by je zużytkować przynajmniej na własnym terenie.

Dużym ułatwieniem w planowaniu pracy w środowiskach rolniczych wiejskich i małomiasteczkowych będzie wydawnictwo pt. „*Młodociani na wsi*”, oparte na doświadczeniach nauczycieli-opiekunów kół b. wychowanków w obrębie jednego z okręgów szkolnych.

Okólnik Nr. 3

z dnia 14 stycznia 1937 r. (II P-97/37)

4) w sprawie niekwalifikowanych wychowawczyń przedszkoli.

W związku z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 20 lutego 1936 r. (Nr II P-527/36) w sprawie kwalifikacji zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 12) oraz wślad za pismami z dnia 24 października 1936 r. Nr II P/7723/36 i z dnia 18 listopada 1936 r. Nr II P-8501/36 Ministerstwo W. R. i O. P. celem udostępnienia wychowawczyniom przedszkoli składania egzaminu specjalnego w ciągu roku 1937, zarządzam co następuje:

1. Podania niekwalifikowanych wychowawczyń przedszkoli w sprawie przyznania kwalifikacji

zawodowych, wniesione do władz szkolnych w terminie do końca grudnia 1936 r., należy traktować w wypadku nieprzyznania interesowanym wspomnianych kwalifikacji jako podania o dopuszczenie do egzaminu specjalnego. Wspomniane wychowawczynie mogą zatem korzystać, w razie jeśli odpowiadają obowiązującym przepisom, z postanowień powołanego pisma Ministerstwa z dnia 24.X 1936 r. Nr II P-7723/36 (ustęp pierwszy).

2. Do egzaminu specjalnego w ciągu roku 1937 mogą być dopuszczone również te kandy-

datki, które w r. 1936 przystępując do wspomnianego egzaminu po raz pierwszy, złożyły go z wynikiem niedostatecznym (egzamin powtórny, zarządzenie z dnia 20.II 1936 r. Nr. II P-527/36, § 5, punkt 6, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 12).

W związku z powyższym należy wychowawczyźnie przedszkoli, wymienione w punktach 1 i 2 niniejszego pisma, oraz te, które w terminie do końca grudnia 1936 r. wniosły po-

dania o dopuszczenie do egzaminu specjalnego, a będą go zdawały w ciągu roku 1937, dopuścić do dalszego prowadzenia zajęć wychowawczych w przedszkolach do końca roku kalendarzowego 1937.

O powyższym należy zawiadomić interesowanych w jak najkrótszym czasie.

Dyrektor Departamentu:

Dr. M. Pollak.

Okólnik Nr 5

z dnia 19 stycznia 1937 r. (I Praw-1021/13/36)

5) o zwalnianiu od opłat w postępowaniu administracyjnym osób ubogich oraz osób, wnoszących skargi i zażalenia na działalność urzędników i urzędów.

Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem Nr. 71 z dnia 19 grudnia 1936 r. (Nr. 118-57/1) wyjaśnił co następuje:

Do urzędów administracji rządowej wpływa wiele prośb o pracę i zapomogi. Niektóre urzędy obciążają osoby wnoszące takie prośby kosztami związanymi z ich załatwieniem w szczególności także opłatami za doręczenie odpowiedzi. Postępowanie takie nie może mieć miejsca w stosunku do osób pozostających bez środków do życia. Osoby te powinny być zwalniane od ponoszenia wspomnianych kosztów zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami (art. 107 ust. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341 — w postępowaniu opartym na tym rozporządzeniu).

Również nie może mieć miejsca pociąganie osób, wnoszących uzasadnione skargi i zażalenia na działalność urzędów i urzędników, do ponoszenia kosztów postępowania. Załatwianie tego rodzaju skarg i zażaleń leży przede wszyst-

kim w interesie publicznym. Stąd koszty postępowania w szczególności również koszty doręczania pism związanych z załatwieniem nie ma ponosić wnoszący, lecz władza względnie osoby winne wykroczeń służbowych (§ 29 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 października 1932 r. Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 790).

Podając treść powyższego okólnika do wiadomości, polecam stosowanie zasad w nim ustalonych.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) W. Świątosławski

6) Komunikat o czasopiśmie „Młody Polak”.

Ministerstwo W. R. i O. P. uznało czasopismo „Młody Polak“, dwutygodnik dla dzieci i młodzieży, za dozwolone do użytku szkolnego dla uczniów wyższych klas szkół powszechnych od roku szkolnego 1936/37. (Nr II Pr-1961/36).

Ministerstwo Skarbu.

7) O zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. № 85/36).

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i art. 1 pkt a) ustawy z dnia 2 lipca 1936 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. № 51, poz. 363) postanawiam co następuje:

Art. 1. Państwowemu podatkowi gruntowemu podlegają wszelkie grunty z wyjątkiem wymienionych w art. 2.

Art. 2. Od państwowego podatku gruntowego wolne są:

1) grunty podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości;

2) grunty należące do wyznań przez Państwo uznanych, z których dochody przeznaczone są stale i wyłącznie na cele kultu religijnego

i nie przyczyniają się do osobistych dochodów duchowieństwa lub innych osób;

3) grunty pod cmentarzami;

4) grunty pod torami kolejowymi oraz pod publicznymi: drogami, placami i parkami;

5) grunty użytkowane przez publiczne szkoły powszechne oraz grunty użytkowane wyłącznie w celach naukowych lub doświadczalnych przez szkoły rolnicze i instytucje naukowe lub przez należące do instytucji publiczno-prawnych zakłady doświadczalne;

6) grunty i lasy państwowe pozostające w zarządzie wojska, użytkowane w celach wojсковych, a nie w celach osiągnięcia dochodu;

7) nieużytki, do których zalicza się lotne piaski, bagna, mokradła, rojsty, strome stoki i parowy, nie nadające się do użytkowania jako grunty orne, leśne, łąki lub pastwiska, skały, szutrowiska, okopy, doły po żwirze, torfie, glinie, piasku itp. oraz grunty pod wodami otwartymi;

8) grunty osad objętych postępowaniem scaleniowym lub powstałych w wyniku scalenia — na przeciąg lat 3, licząc od półrocza, następującego po wyborze lub wyznaczeniu rady uczestników scalenia; grunty te podlegają jednak obowiązkowi opłacania dodatków do tego podatku na rzecz związków samorządu terytorialnego; zwolnienia nie stosuje się do gruntów, których scalenie zostało zaniechane;

9) grunty, które były zwolnione od państwowego podatku gruntowego jako nieużytki, a na których założono sztuczne gospodarstwo rybne lub dokonano innych inwestycji umożliwiających ich eksploatację — na przeciąg lat 5, licząc od roku następnego po przeprowadzeniu inwestycji;

10) całkowicie lub częściowo w zależności od stopnia zmniejszenia się wartości użytkowej lasów ochronnych na skutek zarządzonych ograniczeń w użytkowaniu — grunty pod lasami, uznanymi za ochronne dlatego, że:

a) zabezpieczają grunty przed zmywaniem i wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi lub kamienia, przeszkadzają tworzeniu się dzikich potoków, obrywaniu się skał i spadkowi lawin,

b) chronią brzegi wód przed obrywaniem się a źródła przed zasypaniem,

c) przeszkadzają powstawaniu albo rozszczeniu się piasków lotnych lub parowów,

d) mają specjalne znaczenie dla obrony Państwa,

e) mają znaczenie przyrodniczo-naukowe;

11) grunty zalesione a nie będące poprzednio gruntami leśnymi:

a) uznane przez właściwą władzę za więcej nadające się do uprawy leśnej,

b) na których zalesienie właściwa władza udzieliła zezwolenia na przeciąg lat 30, licząc od roku następnego po dokonaniu sztucznego zalesienia;

12) nieużytki, zalesione na podstawie przepisów o zalesieniu niektórych nieużytków, a także nieużytki dobrowolnie zalesione w sposób sztuczny — na przeciąg lat 50, licząc od roku następującego po dokonaniu zalesienia.

Art. 6. Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego — państwowy podatek gruntowy pobiera się w wysokości 40% czystego dochodu katastralnego, uwidocznionego, w katastrze podatku gruntowego, a wyrażonego w złotych.

Art. 7. (1) Od płatników, opłacających od swych gruntów, położonych w granicach jednego powiatu, tytułem państwowego podatku gruntowego więcej niż 110 zł. rocznie, pobiera się nadto odzielny dodatek. Dodatek ten wynosi od płatników, opłacających rocznie państwowy podatek gruntowy od gruntów położonych w granicach jednego powiatu:

od 110 zł. do 200 zł. —	10% tego podatku
„ 200 „ „ 550 „ —	20% „ „
„ 550 „ „ 1.250 „ —	30% „ „
„ 1.250 „ „ 2.650 „ —	40% „ „
„ 2.650 „ „ 4.400 „ —	50% „ „
„ 4.400 „ „ 6.150 „ —	60% „ „
„ 6.150 „ „ 8.800 „ —	80% „ „
powyżej 8.800 „ —	100% „ „

(2) Jeżeli posiadłość ziemską, stanowiącą jednostkę podatkową, należy do kilku współwłaścicieli, z których każdy ma część faktycznie wydzieloną i samoistnie gospodarowaną, wówczas dodatek przewidziany w ust. (1), oblicza się dla każdego współwłaściciela oddzielnie.

Art. 8. (1) Od płatników, którzy od swych gruntów, położonych w granicach jednej gminy, opłacają rocznie:

1) nie więcej niż 10 zł. państwowego podatku gruntowego — pobiera się tylko 50% tego podatku.

2) powyżej 10 zł. do 35 zł. państwowego podatku gruntowego — pobiera się tylko 80%

tego podatku. Ulgi te przyznaje się przy pborze pierwszej raty.

2) Przepis ust. (1) nie dotyczy tych płatników, których grunty znajdują się w promieniu 10 km. od miast, liczących ponad 100.000 mieszkańców.

Art. 9. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy.

Art. 10. Państwowy podatek gruntowy płatny jest w dwóch równych ratach: do dnia 30 kwietnia i do dnia 15 listopada.

Art. 11. Miarą powierzchni dla wymiaru podatku gruntowego jest hektar. Od gruntów, których powierzchnia nie przekracza 1 hektara, pobiera się część stawki odpowiednio do ilości arów.

Art. 12. (1) Obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia półrocza, następującego bezpośrednio po zajściu okoliczności faktycznych, uzasadniających wymiar państwowego podatku gruntowego. W tym samym terminie powstaje obowiązek podatkowy dla nabywcy gruntów.

(2) Obowiązek podatkowy wygasa z końcem półrocza, w którym zaszły okoliczności faktyczne, uzasadniające zwolnienie od podatku. W tym samym terminie wygasa obowiązek podatkowy zbywcy gruntów.

Art. 14. (1) Dodatki do państwowego podatku gruntowego na rzecz związków samorządowych nie mogą dla poszczególnej jednostki podatkowej przewyższać w łącznej sumie 50% ogólnej kwoty państwowego podatku gruntowego wraz z oddzielnym dodatkiem, przewidzianym w art. 7 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. № 85, poz. 593).

(2) W wyjątkowych, zasługujących na uwzględnienie przypadkach, może Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu pozwolić na podwyższenie tej normy do 75%, ale tylko w stosunku do tej części państwowego podatku gruntowego, która nie obejmuje oddzielnego dodatku, przewidzianego w art. 7 dekretu, powołanego w ust. (1).

Art. 20. (1) Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r., z wyjątkiem przepisu art. 2, pkt 10, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1938 r.

(2) Z dniem wejścia w życie przepisów dekretu niniejszego uchyla się wszelkie przywileje i zwolnienia w państwowym podatku gruntowym oraz wszystkie przepisy sprzeczne z dekretem niniejszym, w szczególności zawarte:

1) w rosyjskiej ustawie o podatkach bezpośrednich (Zbiór Praw ces. ros. tom V),

2) w austriackiej ustawie z dnia 24 maja 1869 r. o podatku gruntowym (Dz. u. p. austr. № 88),

3) w pruskiej ustawie z dnia 21 maja 1861 r. o podatku gruntowym (Zb. ust. prus. str. 253, w pruskiej ustawie z dnia 14 lipca 1893 r. o uchyleniu podatków bezpośrednich (Zb. ust. prus. str. 119) i w pruskiej ustawie z dnia 14 lipca 1893 r. o daninach komunalnych (Zb. ust. prus. str. 153),

4) w węgierskiej ustawie z dnia 18 marca 1909 r. o podatku gruntowym (Zb. Pr. państw. z dnia 1 kwietnia 1909 r.),

5) w ustawie z dnia 17 czerwca 1921 r. o pborze na rzecz Skarbu Państwa dodatku do podatków: gruntowego, podymnego, domowoklasowego i budynkowego oraz unormowaniu pboru podatku gruntowego na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego, jako też powiatów: białostockiego, bielskiego, sokólskiego, wołkowyskiego, białowieckiego i grodzieńskiego województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 372),

6) w ustawie z dnia 15 czerwca 1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych tudzież niektórych podatków budynkowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505),

7) w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 kwietnia 1924 r. o podwyższeniu państwowych podatków gruntowych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 339).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*.